



**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА ДЛЯ КУРСІВ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

Біла Церква 2025

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА ДЛЯ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ**

Напрямок: *викладачі закладів вищої освіти галузі знань: А1 «Освітні науки»*

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри педагогіки, психології та менеджменту
протокол № 8 від «07» жовтня 2025 р.
завідувач кафедри Юлія ГЕРАСИМЕНКО

УДК 377.043.2-056+37.013.83](073)

*Схвалено на засіданні кафедри педагогіки, психології та менеджменту БІНПО ДЗВО
«УМО» НАПНУ (протокол № 8 від 07 жовтня 2025 року)*

Затверджено та рекомендовано до друку Вченою радою Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти (протокол № ... від «...» жовтня 2025 року)

Рецензенти:

Тимчук Інна Миколаївна, доцент кафедри філології, педагогіки і методики викладання соціально-гуманітарного факультету Білоцерківського національного аграрного університету, кандидат педагогічних наук, доцент;

Коссова-Сіліна Галина Олександрівна, завідувачка кафедри технологій навчання, охорони праці та інклюзивної освіти Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, кандидат педагогічних наук.

Автори-розробники:

Герасименко Юлія Сергіївна, завідувачка кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, доктора економічних наук, доцентка;

Кулішов Володимир Сергійович, заступник директора з навчальної роботи Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, кандидат педагогічних наук, доцент;

Пахомов Ілля Володимирович, старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПНУ.

Педагогіка вищої школи: освітньо-професійна програма для курсів підвищення кваліфікації / Юлія Герасименко, Володимир Кулішов, Ілля Пахомов. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 2025. 45 с.

Освітньо-професійна програма для курсів підвищення кваліфікації «Педагогіка вищої школи» спрямована на підвищення рівня компетентностей викладачів закладів вищої освіти у контексті організації та реалізації освітнього процесу у закладах вищої освіти, володіння основами педагогічної та професійної психології, педагогічного менеджменту. Програма відображає сучасний стан педагогічної науки щодо розвитку професійних компетентностей викладачів закладів вищої освіти, необхідних на сучасному ринку праці, містить комплекс освітніх компонентів, зокрема змістових модулів, контрольних заходів тощо, спрямованих на досягнення визначених результатів навчання (компетентностей), що дає право фахівцям на отримання визначеної освітньої та професійної кваліфікації відповідно до суспільних та освітніх викликів, роботодавців і ключових стейкхолдерів.

Освітньо-професійна програма призначена для підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти за різними формами навчання. Після успішного опанування програми набуваються або вдосконалюються професійні (фахові, предметні) компетентності.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	6
I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ПРОГРАМУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, ЇЇ РОЗРОБЛЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ	7
1.1 Загальні положення.....	7
1.2. Актуальність.....	8
1.3. Цільова аудиторія.....	12
1.4. Рівень освітніх послуг, які надає програма.....	12
II. ВНУТРІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОГРАМИ.....	13
2.1. Розробники програми.....	13
2.2. Допоміжні (сервісні) структурні підрозділи, що забезпечують реалізацію програми.....	13
2.3. Мова викладання.....	13
2.4. Доступ до програми та визнання результатів навчання.....	13
2.5. Оприлюднення.....	13
III. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ ПК.....	14
3.1. Проектування, мета і цілі Програми.....	14
3.2. Провідна ідея.....	14
3.3. Цільова аудиторія.....	14
3.4. Обсяг програми.....	14
3.5. Форма і графік реалізації Програми.....	14
3.6. Строки дії Програми.....	14
3.7. Місце реалізації Програми.....	14
3.8. Кількість слухачів у групах.....	15
3.9. Вимоги до викладачів.....	15
3.10. Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати опанування програми.....	15
3.11. Вартість/безоплатність освітньої послуги.....	15
3.12. Навчання і викладання за програмою ПК.....	15
3.13. Зміст програми ПК та розподіл годин за видами діяльності.....	16
3.14. Контрольні заходи.....	17
3.15. Документ, що видається за результатами ПК.....	18
IV. ПРОГРАМА КУРСУ.....	19
4.1. Тематичний план.....	19
4.2. Програма навчання та підвищення кваліфікації за програмою «Педагогіка вищої школи».....	19

V. ПРОФІЛІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПЕДАГОГА, ЯКІ РОЗВИВАЮТЬСЯ/НАБУВАЮТЬСЯ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	31
5.1. Інтегральна компетентність.....	31
5.2. Загальні компетентності.....	31
5.3. Професійні (фахові) компетентності.....	31
VI. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІВ	33
6.1. Знання і розуміння.....	33
6.2. Розвинені вміння.....	33
6.3. Диспозиції (цінності, ставлення).....	34
VII. АКАДЕМІЧНІ, ПРОФЕСІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОПАНУВАННЯ ПРОГРАМИ.....	35
VIII. ФОРМИ, ТЕХНОЛОГІЇ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	37
IX. ПРОБЛЕМНО-ПОШУКОВІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СЛУХАЧА.....	38
X. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ (ТЕЗАУРУС).....	43

ПЕРЕДМОВА

Розробниками освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації «Педагогіка вищої школи» є:

Герасименко Юлія Сергіївна, завідувачка кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, доктора економічних наук, доцента;

Кулішов Володимир Сергійович, заступник директора з навчальної роботи Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, кандидат педагогічних наук, доцент;

Пахомов Ілля Володимирович, старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ.

Освітньо-професійна програма для курсів підвищення кваліфікації «Педагогіка вищої школи» спрямована на підвищення рівня компетентностей викладачів закладів вищої освіти у контексті організації та реалізації освітнього процесу у закладах вищої освіти, володіння основами педагогічної та професійної психології, педагогічного менеджменту. Програма відображає сучасний стан педагогічної науки щодо розвитку професійних компетентностей викладачів закладів вищої освіти, необхідних на сучасному ринку праці, містить комплекс освітніх компонентів, зокрема змістових модулів, контрольних заходів тощо, спрямованих на досягнення визначених результатів навчання (компетентностей), що дає право фахівцям на отримання визначеної освітньої та професійної кваліфікації відповідно до суспільних та освітніх викликів, роботодавців і ключових стейкхолдерів.

Загальною метою курсу є формування готовності викладачів закладів вищої освіти до неперервного професійного розвитку в умовах воєнного стану, формування, оновлення, поглиблення та систематизація знань, розвиток та удосконалення умінь із планування, організації та проведення освітнього в умовах воєнного стану на засадах компетентнісного, інтегрованого, інклюзивного, технологічного та андрагогічного підходів.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації «Педагогіка вищої школи» спрямована на поглиблення знань викладачів закладів вищої освіти через дистанційну, очно-дистанційну та заочну форму навчання.

Програма розроблена для викладачів закладів вищої освіти, галузь знань А1 «Освітні науки».

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ПРОГРАМУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, ЇЇ РОЗРОБЛЕННЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ

1.1. Загальні положення

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації «Педагогіка вищої школи» спрямована на підвищення рівня компетентності викладачів закладів вищої освіти щодо змісту, технологій та особливостей організації та проведення освітнього процесу в умовах воєнного стану.

Засадничими для методологічної орієнтації процесу підвищення професійної компетентності викладачів закладів вищої освіти є Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України №800 від 21.08.2019 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» та інші. Відповідно до діючого законодавства, певна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти має бути спрямована на вдосконалення знань, умінь і практичних навичок щодо організації та проведення освітнього процесу в умовах воєнного стану. Зокрема, мова йде про особливості та основні напрями підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти, серед яких: формування у них знань та вмінь щодо засобів психологічної підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану; розвиток психологічної компетентності.

Після успішного опанування освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації «Педагогіка вищої школи» у викладачів закладів вищої освіти набуваються або вдосконалюються необхідні для якісного виконання професійних завдань і функцій компетентності, а саме:

- здатність проєктувати і досліджувати освітні системи;
- здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки;

- здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу вищої освіти;
- здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних і міждисциплінарних контекстах;
- організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів вищої освіти;
- розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проекти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм;
- розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

Освітньо-професійна програма «Педагогіка вищої школи» для викладачів закладів вищої освіти спрямована на засвоєння ними теоретико-методологічних та організаційно-методичних засад формування професійних компетентностей здобувачів вищої освіти в умовах воєнного стану.

1.2. Актуальність та конкурентоспроможність Програми підвищення кваліфікації

Однією із важливих проблем в період агресивної війни РФ проти України є формування професійних компетентностей здобувачів вищої освіти в ЗВО, оскільки це має прямий вплив на здійснення їх подальшої професійної діяльності, організації освітнього процесу, здатності адаптуватися до складних умов війни, визначати нові напрямки розвитку.

Це потребує осмислення цієї проблеми, здійснення аналізу наявних інформаційних ресурсів та власного життєвого й професійного досвіду для виділення найбільш актуальних проблем організації та проведення освітнього процесу в ЗВО, з якими вони зустрілися після початку агресивної війни РФ проти України, та обґрунтування педагогічних та управлінських підходів до їх вирішення. Зрозуміло, що ця проблема є достатньо складною і багатоаспектною та потребує постійного аналізу на всіх етапах війни.

Особливої актуальності та нового змісту проблема формування професійних компетентностей здобувачів вищої освіти набула з початком широкомасштабної війни, розв'язаної РФ на території України. Сьогодні система вищої освіти зазнає надзвичайного стресу через такі фактори, як міграція, динамічні економічні зміни, спричинені війною, та брак фінансування, що посилюється потребою в обороні країни.

З огляду на існуючу загрозу життю й здоров'ю, учасники освітнього процесу ЗВО були вимушені переїхати до інших регіонів України та/або за її межі. Крім того, деякі з них проживають у районі ведення військових (бойових) дій або перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні).

Наразі життєво необхідним є, по-перше, надання можливості здобувати повноцінну вищу освіту особам, постраждалим від військових дій (внутрішньо переміщені особи; особи, що пережили насильство або психотравмуючу ситуацію; втратили близьких; мають стресову реакцію на події в країні, психологічні травми тощо), по-друге, розвиток у них навичок формування професійних компетентностей, що є необхідною умовою виконання ними своїх освітніх та подальших професійних обов'язків.

Попри значні зусилля щодо підготовки викладачів закладів вищої освіти до реалізації завдань організації освітнього процесу в умовах воєнного стану та невизначеності, актуальною проблемою залишається розв'язання суперечності між потребами сучасного суспільства у висококваліфікованих науково-педагогічних кадрах, здатних до ефективного формування професійних компетентностей у здобувачів вищої освіти й фактичним рівнем їхньої готовності до виконання цих функцій.

Основне завдання освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» – забезпечення слухачів необхідними знаннями, навичками та вміннями щодо здійснення освітнього процесу з різними категоріями його учасників: здобувачами вищої освіти та їх батьками, а також викладачами закладів вищої освіти.

Основне завдання андрагогіки в рамках цієї освітньо-професійної програми полягає в створенні умов для ефективного самовизначення та саморозвитку слухачів. Це включає сприяння їхньому активному залученню до освітнього процесу, розвиток навичок самостійності, критичного мислення та вміння самостійно оцінювати свої досягнення.

Освітньо-професійна програма визначає науково обґрунтований зміст і структуру навчання слухачів курсів підвищення кваліфікації, основні вимоги до розвитку їхніх компетентностей.

Зміст програми орієнтований на реалізацію принципів і моделей відкритої освіти, інтегруючи основні методологічні підходи і принципи освіти дорослих.

Програма ПК ґрунтується на засадах компетентнісного, андрагогічного, акмеологічного, аксіологічного, синергетичного, системного, коучингового підходів.

Програма розроблена з урахуванням основних системоутворювальних принципів побудови відкритої освіти, зокрема:

- *сприяння сталому розвитку суспільства шляхом підготовки*

конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти впродовж життя;

- *людиноцентрованого навчання*, за якого освітній процес побудований з урахуванням індивідуальних можливостей, здібностей, професійних потреб особистості;

- *безперервності* – це принцип, що передбачає організацію систематизованого й цілеспрямованого розвитку ключових компетентностей для підвищення особистого потенціалу, розширення можливостей працевлаштування, соціальної інтеграції та активного громадянства шляхом формального, неформального та інформального навчання;

- *системності* – сукупність взаємозв'язаних елементів, зокрема цілей, умов, чинників, організаційного, змістового, акметехнологічного, діагностичного й нормативно-правового забезпечення, що уможливорює послідовний, цілісний, логічно впорядкований і структурований, безперервний професійний розвиток;

- *гуманізації* – реалізація принципу уможливорює побудову людиноцентрованої освіти, за якої створюється диференційований освітній простір, тобто сприятливі, комфортні умови для професійного розвитку, вияву творчої індивідуальності та реалізації потенційних ресурсів, що забезпечують високий рівень професійної самоактуалізації, кваліфіковане, якісне, продуктивне виконання професійних завдань, інноваційних ролей і функцій, причому освітній процес ґрунтується на повазі, взаємній довірі, толерантності;

- *варіативності*, що передбачає комбінаційну гнучкість, можливість вибору параметрів, змісту, методів, джерел, термінів, темпу навчання за індивідуальною освітньою траєкторією, що робить систему навчання ефективною, економічною і цікавою;

- *модульності* – принцип до організації освітнього процесу шляхом опанування освітніх програм (освітньо-професійних, освітньо-наукових, освітньо-творчих) на основі поєднання модульних технологій навчання і залікових кредитів, причому здобувач вищої освіти/слухач послідовно й виважено засвоює освітній матеріал цілісними, ієрархічно впорядкованими й структурованими частинами, результати яких є підставою для визначення результативності і якості освіти;

- *випереджувального професійного розвитку*, що уможливорює підвищення освітньої і професійної кваліфікації та подальший професійний розвиток слухачів КПК відповідно до інноваційних суспільних і освітніх викликів, європейських і державних стандартів;

- *мережевої діяльності*, тобто взаємодії і співробітництва на засадах науково-методичного менеджменту;

- *раціонального поєднання самостійності і творчої активності*, за якого слухачі курсів підвищення кваліфікації моделюють й організовують саморозвиток і самонавчання, обирають форми самостійної (підготовка до семінарських занять, лекцій і под.) та індивідуальної роботи;

- *індивідуалізації і диференціації* – принцип уможливорює планування і реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії з урахуванням професійного досвіду, можливостей, здібностей, індивідуального стилю професійно-педагогічної діяльності замовників освітніх послуг;

- *науково-методичного супроводу* – принцип полягає у безперервній підтримці творчих ініціатив, інновацій, ефективному науковому, інформаційному, предметно-методичному, професійно-кваліфікаційному забезпеченні процесу самовдосконалення й самореалізації, професійній мотивації до виконання професійних ролей і функцій;

- *моніторингу якості*, що забезпечує можливість перманентного вимірювання й оцінювання професійної акмединаміки на всіх етапах навчання впродовж життя.

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації має міждисциплінарний характер, інтегрує знання відповідних наукових галузей:

Андрагогіка – теорія навчання дорослих, яка спрямована на розвиток та збагаченні цілісної особистості, прояв її самобутності, актуалізації її здібностей; інтеграцію знань про специфіку навчання дорослої людини з урахуванням її віку, освітніх та життєвих потреб, реальних можливостей, індивідуальних особливостей і досвіду, психіки і фізіології.

Неперервна освіта - формування й задоволення пізнавальних запитів та духовних потреб особистості, розвитку задатків та здібностей у мережі державно-суспільних навчальних закладів і шляхом самоосвіти.

Психологія (вікова, педагогічна, психологічна профілактика) – психологічні аспекти розвитку особистості здобувача освіти, сенситивні періоди розвитку, психолого-педагогічні технології її супроводу, надання їй психологічної підтримки.

Педагогіка – знання про особливості освітнього процесу, здатність використовувати педагогічні методи, прийоми, технології для роботи з різними категоріями здобувачів вищої освіти.

Зміст програми на підставі поєднання модульних технологій і залікових кредитів забезпечує реалізацію комплексної мети підвищення кваліфікації.

1.3. Цільова аудиторія

Цільовою аудиторією освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» є викладачі закладів вищої освіти, які опікуються питаннями планування, організації та проведення освітнього процесу у цих закладах. Курс стане у нагоді викладачам закладів вищої освіти, які здійснюють освітній процес у цих закладах, а також керівникам закладів вищої освіти для розвитку безпечного освітнього середовища, слухачам курсів підвищення кваліфікації для розвитку власної педагогічної компетентності, батькам здобувачів вищої освіти, іншим зацікавленим особам.

1.4. Рівень освітніх послуг, які надає програма

Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації для викладачів закладів вищої освіти «Педагогіка вищої школи» забезпечує високий рівень освітніх послуг, оскільки вона розроблена на основі сучасних підходів до освітнього процесу та враховує потреби та особливості цільової аудиторії.

Освітня послуга – це комплекс визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб'єкта освітньої діяльності, що мають визначену вартість та спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання (Стаття 1 Закону України «Про освіту»).

Програма передбачає розвиток практичних навичок та вмінь, необхідних для ефективної роботи з учасниками освітнього процесу в ЗВО. Програма вивчення основ педагогіки вищої школи передбачає ознайомлення слухачів із теоретичними та практичними аспектами планування, організації та проведення освітнього процесу у ЗВО в умовах воєнного стану. Передбачено навчання за програмою підвищення кваліфікації (у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо).

Підвищення кваліфікації може бути реалізовано за місцем провадження Інститутом освітньої діяльності; за місцем роботи викладачів закладів вищої освіти; за іншим місцем (місцями); дистанційно, якщо це передбачено договором та/або відповідною програмою; комбіновано.

Слухачам курсів підвищення кваліфікації надаються навчально-методичні матеріали на електронних носіях, зокрема програми, методичні рекомендації, електронних посібники, тощо.

II. ВНУТРІШНЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОГРАМИ

2.1. Розробники програми

Розробники програми:

Герасименко Юлія Сергіївна, завідувачка кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, доктора економічних наук, доцентка;

Кулішов Володимир Сергійович, заступник директора Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент;

Пахомов Ілля Володимирович, старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту.

2.2. Допоміжні (сервісні) структурні підрозділи, що забезпечують реалізацію програми

Реалізацію програми забезпечують такі структурні підрозділи Інституту:

- відділ інформаційно-технічного забезпечення навчального процесу;
- відділ навчально-організаційної роботи.

2.3. Мова викладання

Навчання здійснюється державною мовою. Засади мовної політики в освітньому процесі визначаються Законом України «Про освіту». Закон встановлює, що державна мова України – українська, та визначає, що українська мова є обов'язковою для використання у державних органах, установах, організаціях, закладах освіти, наукових установах та медіа.

2.4. Доступ до програми та визнання результатів навчання

Інститут забезпечує відкритість і доступність інформації про кожну програму підвищення кваліфікації для слухачів шляхом її оприлюднення на своєму веб-сайті (<https://binpo.com.ua/>).

Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання.

2.5. Оприлюднення

Протягом 15 календарних днів після видачі документів про підвищення кваліфікації Інститут оприлюднює їх перелік на своєму веб-сайті.

Перелік містить таку інформацію:

- прізвище та ініціали педагога, який пройшов підвищення кваліфікації;
- форму, вид, тему (напрямок, найменування) та їх обсяг (тривалість) у годинах або кредитах ЄКТС;
- дату видачі та обліковий запис документа про підвищення кваліфікації.

III. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

3.1. Проєктування, мета і цілі Програми	
Мета Програми ПК полягає у формуванні готовності викладачів закладів вищої освіти до неперервного професійного розвитку в умовах воєнного стану, формування, оновлення, поглиблення та систематизація знань, розвиток та удосконалення умінь планування, організації та здійснення освітнього процесу у ЗВО на засадах компетентнісного, інтегрованого, інклюзивного, технологічного та андрагогічного підходів. Досягнення зазначеної мети передбачає розв'язання наступних завдань: – отримання викладачами закладів вищої освіти додаткових та удосконалення наявних знань і вмінь з основних напрямів професійно-педагогічної діяльності; – удосконалення та оновлення знань і вмінь із теоретико-методологічних, правових, соціокультурних, андрагогічних, психологічних, педагогічних та інших питань забезпечення ефективної професійної діяльності; – активізація самостійної діяльності, розвиток мотивації професійного вдосконалення та особистісного розвитку науково-педагогічних працівників.	
3.2. Провідна ідея	Провідна ідея підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти полягає в оновленні, удосконаленні, розвитку їхніх ключових, інтегрованих, загальнопрофесійних, професійних (фахових, предметних, посадових) компетентностей на основі базової освіти, компетентнісного (професійного, особистісного, соціального) досвіду, особистісних інтересів, соціальних запитів і потреб держави щодо професіоналізму діяльності і професіоналізму особистості педагогів
3.3. Цільова аудиторія	Викладачі закладів вищої освіти.
3.4. Обсяг програми	Обсяг Програми складає 210 годин / 7 кредитів ЄКТС .
3.5. Форма і графік реалізації програми	Визначається замовником освітніх послуг за погодженням керівництва інституту.
3.6. Строки дії програми	5 років (2025-2030 рр.)
3.7. Місце реалізації програми	За місцем знаходження суб'єкта підвищення кваліфікації, за місцем знаходження замовника, комбіновано.
3.8. Кількість слухачів у групі	25-35 осіб

3.9. Вимоги до викладачів	Програму реалізують науково-педагогічні працівники Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, які мають стаж науково-педагогічної роботи 5 років за відповідним профілем. Основну категорію викладачів під час реалізації Програми складають особи, що мають науковий ступінь, вчене звання, за необхідності до проведення практичних занять залучаються викладачі, які мають необхідний практичний досвід.
3.10. Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати опанування програми	Викладачі закладів вищої освіти зі ступенем магістра або наявністю наукового ступеня.
3.11. Вартість/безоплатність освітньої послуги	Надання освітніх послуг здійснюється за державні кошти або на платній основі за кошти фізичних та юридичних осіб. Розрахунок вартості освітньої послуги регламентується Положенням про порядок надання платних послуг, які можуть надаватися у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти (затверджено 26 грудня 2019 року, протокол засідання Вченої ради № 6).
3.12. Навчання і викладання за програмою ПК	1. Форми і методи навчання та викладання сприяють досягненню заявлених в освітній програмі цілей і програмних результатів навчання, відповідають вимогам людиноцентрованого підходу та принципам академічної свободи. 2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. 3. Інститут забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до цілей програми ПК. 4. Викладачі закладів вищої освіти оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик. 5. Навчання, викладання і наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності Інституту.

6. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

7. Інститут залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

8. Замовники освітніх послуг безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція слухачів береться до уваги під час перегляду освітньої програми (протоколи засідань кафедр, Вченої ради тощо).

3.13. Зміст програми ПК та розподіл годин за видами діяльності

Зміст програми ПК та розподіл годин за видами діяльності

Варіативний складник програми	Загальна кількість годин	Обсяг аудиторних год	Обсяг самостійної роботи (год.)
Модуль 1. Педагогічна та професійна психологія	42	26	16
Модуль 2. Дидактика вищої школи	42	24	18
Модуль 3. Освітні інновації в професійній діяльності викладача ЗВО. Особливості інклюзивного навчання	42	18	24
Модуль 4. Педагогічний менеджменту	42	18	24
Модуль 5. Цифрові технології та штучний інтелект у вищій освіті	42	12	30
Усього	210	98	112

3.14. Контрольні заходи

Самоконтроль призначено для самооцінювання слухачами ефективності особистої навчальної роботи щодо засвоєння змісту модулів (тем) Програми підвищення кваліфікації. З цією метою в робочих навчальних програмах, навчально-методичних комплексах (навчальних посібниках тощо) для кожного модуля передбачаються завдання для самоконтролю.

Оцінка результатів навчання за Програмою підвищення кваліфікації визначається як *зараховано / не зараховано*. За умови успішного завершення навчання, слухач отримує *Свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка* (із зазначенням обсягу годин – 210 год. /7 ЄКТС та розвинутих/набутих компетентностей).

Назва модуля	Години / кредити ЄКТС	Розвиток ключових, інтегрованих, загальнопрофесійних і фахових компетентностей
Модуль 1. Педагогічна та професійна психологія	42/1,4	знання технік психологічної підтримки учасників освітнього процесу ЗВО; вміння застосовувати техніки психологічної підтримки учасників освітнього процесу ЗВО, психологічна, андрагогічна, конфліктологічна, ціннісно-світоглядна, комунікативно-ситуативна
Модуль 2. Дидактика вищої школи	42/1,4	знання основних засад методики викладання у ЗВО; знання методів науково-педагогічних досліджень у ЗВО; уміння застосовувати техніки та індивідуальний підхід для ефективної комунікації з учасниками освітнього процесу ЗВО у період воєнного стану; уміння застосовувати системний підхід при плануванні, організації та проведенні освітнього процесу в ЗВО.
Модуль 3. Освітні інновації в професійній діяльності викладача ЗВО. Особливості інклюзивного навчання	42/1,4	знання основних інноваційних методів викладання у ЗВО; знання особливостей інклюзивного навчання у ЗВО; уміння застосовувати інноваційні педагогічні технології для формування професійних компетентностей здобувачів ВО у

			період воєнного стану.
	Модуль 4. Педагогічний менеджменту	42/1,4	знання основ педагогічного менеджменту у ЗВО; знання методів управління освітнім процесом у ЗВО; уміння застосовувати техніки та індивідуальний підхід для ефективного управління учасниками освітнього процесу ЗВО у період воєнного стану.
	Модуль 5. Цифрові технології та штучний інтелект у вищій освіті	42/1,4	знання основних цифрових технологій викладання у ЗВО; уміння застосовувати цифрові технології в освітньому процесі ЗВО у період воєнного стану; уміння застосовувати штучний інтелект при плануванні, організації та проведенні освітнього процесу в ЗВО.
3.15. Документ, що видається за результатами ПК	Видається за результатами ПК. Технічний опис, дизайн, спосіб виготовлення, порядок видачі та обліку визначено Інститутом. Документ містить: • повне найменування суб'єкта; • тему (напряму, найменування), обсяг у годинах та/або кредитах ЄКТС; • ПІБ особи, яка підвищила кваліфікацію; • опис досягнутих результатів навчання; • дату видачі та обліковий запис документа; • найменування посади, прізвище, ініціали особи, яка підписала документ від імені Інституту		

IV. ПРОГРАМА КУРСУ

4.1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

навчання та підвищення кваліфікації за освітньо-професійною програмою
«Педагогіка вищої школи»

Назва модулів	Кількість кредитів ЄКТС	Загальна кількість годин	Кількість годин						
			Аудиторні години				Семінари-практикуми	Самостійна робота	Підсумкова атестація
			Лекції	Семінарські заняття	Тематична дискусія	Спецкурси			Захист випускних робіт
Модуль 1. Педагогічна та професійна психологія									
ЗМ 1.1. Забезпечення психологічної підтримки учасників освітнього процесу		8	2	2				4	
ЗМ 1.2. Психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах невизначеності		10				6		4	
ЗМ 1.3. Профілактика і подолання тривожних розладів у учасників освітнього процесу в умовах війни		8	2	2				4	
ЗМ 1.4. Психологія професійної діяльності викладача закладу вищої освіти		8	2	4				2	
ЗМ 1.5. Професійне та емоційне вигорання викладача закладу вищої освіти		8	2	4				2	
Разом за Модулем 1	1,4	42	8	12		6		16	
Модуль 2. Дидактика вищої школи									
ЗМ 2.1. Методика викладання у вищій школі		8				6		2	
ЗМ 2.2. Методологія і методи науково-педагогічних досліджень		8				6		2	
ЗМ 2.3. Системний підхід у вищій освіті		6	2	2				2	
ЗМ 2.4. Мистецтво комунікації в		6	2					4	

академічному середовищі									
ЗМ 2.5. Комуникативна культура викладача вищої школи		6		2				4	
ЗМ 2.6. Професійне педагогічне спілкування в діяльності викладача ЗВО		8	2	2				4	
Разом за Модулем 2	1,4	42	6	6		12		18	
Модуль 3. Освітні інновації в професійній діяльності викладача ЗВО. Особливості інклюзивного навчання									
ЗМ 3.1. Освітні інновації у вищій школі		12	2	4				6	
ЗМ 3.2. Створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища в ЗВО		8				2		6	
ЗМ 3.3. Психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти з особливими освітніми потребами		10				4		6	
ЗМ 3.4. Розвиток креативного мислення і творчого потенціалу викладача ЗВО в умовах освітніх викликів		12	2	4				6	
Разом за Модулем 3	1,4	42	4	8		6		24	
Модуль 4. Педагогічний менеджмент									
ЗМ 4.1. Прийняття креативних управлінських рішень в освітньому процесі вищої школи		14				6		8	
ЗМ 4.2. Лідерство у вищій освіті		14				6		8	
ЗМ 4.3. Менеджмент вищої школи		14				6		8	
Разом за Модулем 4	1,4	42				18		24	
Модуль 5. Цифрові технології та штучний інтелект у вищій освіті									
ЗМ 5.1. Штучний інтелект у вищій освіті як інструмент персоналізації навчання та забезпечення академічної доброчесності		22	2	4				16	
ЗМ 5.2. Технології візуалізації та імерсивні технології у закладах вищої освіти		20				6		14	
Разом за Модулем 5	1,4	42	2	4		6		30	
Всього	7	210	20	30		48		112	*

Примітки: *поза сіткою годин

4.2. ПРОГРАМА

**навчання та підвищення кваліфікації за програмою
«Педагогіка вищої школи»**

МОДУЛЬ 1. ПЕДАГОГІЧНА ТА ПРОФЕСІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

ЗМ 1.1. Забезпечення психологічної підтримки учасників освітнього процесу

1. Забезпечення психологічної підтримки здобувачів освіти.
2. Забезпечення психологічної підтримки батьків здобувачів освіти.
3. Забезпечення психологічної підтримки педагогічних працівників закладів освіти.

ЗМ 1.2. Психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах невизначеності

1. Ресурси стійкості в умовах постійного стресу.
2. Травмо-інформований підхід в освітньому процесі.

ЗМ 1.3. Профілактика і подолання тривожних розладів у учасників освітнього процесу в умовах війни

1. Ознаки тривожного розладу учасників освітнього процесу.
2. Типи тривожних розладів учасників освітнього процесу.
3. Методи психологічної корекції тривожних розладів учасників освітнього процесу

ЗМ 1.4. Психологія професійної діяльності викладача закладу вищої освіти

1. Психологічні особливості професійної діяльності викладача ЗВО.
2. Професійно-важливі якості викладача ЗВО.
3. Розвиток професійно-важливих якостей викладача ЗВО.

ЗМ 1.5. Професійне та емоційне вигорання викладача закладу вищої освіти

1. Діагностика професійного та емоційного вигорання викладача ЗВО.
2. Профілактика професійного та емоційного вигорання викладача ЗВО.
3. Корекція професійного та емоційного вигорання викладача ЗВО.

ЛІТЕРАТУРА ДО МОДУЛЮ 1.

Основні ресурси

1. Про схвалення Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року (2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1018-2017-p#Text>
2. Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти
3. Бардин Н.М., Жидецький Ю.Ц., Кіржецький Ю. І. та ін. Стресостійкість: навчальний посібник / за ред. Я. М. Когути. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 204 с.
4. Бондарчук О. І., Карамушка Л. М., Москальова А. С. та інші. Психологічні умови попередження професійного стресу та професійного вигорання керівників освітніх організацій : спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. Київ, 2015. 48 с.
5. Зливков В.Л., Лукомська С.О., Федан О.В. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях. Київ: Педагогічна думка, 2016.
6. Карамушка Л.М. Психічне здоров'я персоналу організацій в умовах війни : Навч.-методичний посібник. Київ : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2023. 124 с.
7. Карамушка Л. М. Психічне здоров'я особистості під час війни: як його зберегти та підтримати : Метод. рекомендації. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2022. 52 с. 131 с.
8. Наугольник Л. Б. Психологія стресу : підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 324 с.
9. Потреби населення у послугах сфери психічного здоров'я та кращі практики надання послуг у розвинених країнах. Київ: Civitta, 2022. 45 с.
10. Панок В. Г., Рибалка В. В., Шандрук С. К. та інші. Методики психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах війни : практ. посіб. Київ: ФОРУМ, 2022. 111 с.
11. Павлик Н. В. Розвивальна програма для дорослих: «Гармонізація психологічного здоров'я особистості»: Практик. посіб. Київ: ФОП Паливода А. В., 2022. 111 с.
12. Сидоренко В. В. Селф-коучинг (самонаставництво) як технологія професійного розвитку педагога Нової української школи: спецкурс. Київ : ДНУ «НМЦ «Агроосвіта», 2020. 94 с.
13. Сидоренко В. В. Розвиток педагогічного акмепрофесіогенезу в умовах формальної і неформальної післядипломної освіти / Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти: монографія / керівн. авт. кол. Н.В. Гузій. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 121 с.
14. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після

травматичних подій : практичний посібник / Т. М. Титаренко, М. С. Дворник, В.О. Климчук та ін. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.

Додаткові ресурси

1. Арцимеева Д. Психічне здоров'я для України. Київ: ФСА. 2023. 64 с.
2. Бещук-Венгерська Н. В. Профілактика синдрому професійного вигорання у педагогів : методичний посібник. Вінниця : ММК, 2015. 35 с.
3. Близнюк Є. Психічне здоров'я та ставлення українців до психологічної допомоги під час війни. Київ: Градус. 2022. 39 с.
4. Всеукраїнська програма збереження ментального здоров'я за ініціативою О. Зеленської «Ти як?» (2023). URL: <https://www.howareu.com>
5. Емоційне вигорання педагогів. Методичні рекомендації / Укладачі: Коняхіна А.В., Гаврик І.Л., Гриценко Н.В. та інші. Суми: методичний кабінет відділу освіти Сумської районної державної адміністрації, 2016. 60 с.
6. Корольчук М. С., Корольчук В. М., Березовська Л. І. Професійне вигорання працівників освіти : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. Ун-т. 2017, 304 с.
7. Кузнецов М. А., Грицук О. В. Емоційне вигорання вчителів: Основні закономірності динаміки. Харків: ХНПУ, 2011. 121 с.
8. Пахомов І. В. Профілактика професійного вигорання педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти : навчально-методичний посібник. Біла Церква : БІНПО, 2024. 126 с.
9. Рибалка В. В. Психологія розвитку особистісної готовності педагогів до професійної діяльності: методичні рекомендації. Київ: Інститут педагогічної о с
10. Торба Н. Г. Психологічні аспекти творчого підходу в роботі педагога сучасної професійної школи. Біла Церква : БІНПО, 2020. 120 с.
11. Харагірло В. Є. Інноваційна діяльність педагогів професійно-технічних навчальних закладів : навчально-методичний посібник. Біла Церква : БІНПО, 2015. 146 с.

МОДУЛЬ 2. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

ЗМ 2.1. Методика викладання у вищій школі

1. Особливості змісту, планування та організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.
2. Основні форми організації освітнього процесу у вищій школі.
3. Сучасні методи, методики та технології навчання у закладах вищої освіти.
4. Методика організації науково-дослідної роботи та особливості організації практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

5. Особливості діагностики знань, умінь та навичок здобувача вищої освіти.

ЗМ 2.2. Методологія і методи науково-педагогічних досліджень

1. Методологія науково-педагогічних досліджень.
2. Теоретичні методи науково-педагогічних досліджень.
3. Емпіричні методи науково-педагогічних досліджень

ЗМ 2.3. Системний підхід у вищій освіті

1. Методологія та системний підхід у науковому пізнанні.
2. Історія розвитку системного підходу.
3. Основні аспекти системності.
4. Сутність системного аналізу та його предмет.

ЗМ 2.4. Мистецтво комунікації в академічному середовищі

1. Мовна особистість викладача - носій комунікативної культури.
2. Комунікативна особистість викладача
3. Комунікація як процес взаємодії суб'єктів педагогічної діяльності.

ЗМ 2.5. Комунікативна культура викладача вищої школи

1. Індивідуальний стиль комунікативної культури спілкування фахівця.
2. Комунікативна культура педагогічного дискурсу.
3. Комунікативна культура як складник педагогічної діяльності

ЗМ 2.6. Професійне педагогічне спілкування в діяльності викладача

ЗВО

1. Природа та сутність спілкування.
2. Ключові аспекти педагогічного спілкування.
3. Функції комунікації.
4. Структура комунікації.
5. Моделі комунікації.
6. Засоби комунікації.
7. Комунікативні закони.

ЛІТЕРАТУРА ДО МОДУЛЯ 2.

Основні ресурси

1. Вітвицька С. С. Педагогіка вищої школи: практикум. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 174 с
2. Грицюк П.М., Джоші О.І., Гладка О.М. Основи теорії систем і управління : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2021. 272 с.
3. Кулішов В.С. Дидактика вищої школи : навчально-методичний посібник. Біла Церква : БІНПО, 2022. 142 с.
4. Куньч З. та ін. Риторичний практикум: навчальний посібник. Львів. 2018. 212 с.
5. Мазурок Т.Л., Яновський А.О. Системний аналіз: навчальний посібник до дисципліни «Системний аналіз» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Середня освіта (Інформатика Мова та література (англійська))», ОПП «Середня освіта (Інформатика)» спеціальності 014 «Середня освіта (Інформатика)». Одеса: ПНПУ ім. К.Д. Ушинського, 2022. 250 с.
6. Опачко М.В. Системний та інтегративний підходи в освіті. Навчально-методичний посібник. Ужгород: УжНУ, 2020. 76 с.
7. Педагогічна комунікація: практикум / укладач О. М. Фенцик. Мукачево. 2019. 162 с.
8. Романченко А.П. Елітарна мовна особистість у просторі наукового дискурсу: комунікативні аспекти: монографія, Одеса: Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2019. 541 с.
9. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано–Франківськ : 2022. 180 с.
10. Шевчук С.С.: Система педагогічного контролю та оцінювання як фактор забезпечення якості професійної освіти: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2023. 85 с.

Додаткові ресурси

1. Вокер Н. Чому виникають конфлікти. Харків: Віват, 2018. 80 с.
2. Гусєва К., Проценко Д. Як, коли, де працює діалог? : Практичний посібник. Київ, 2019. 52 с.
3. Вовк М. П., Сотська Г. І., Філіпчук Н. О. та інші. Технології професійного розвитку педагогів в умовах формальної і неформальної освіти. Київ: Талком. 2019. 212 с.
4. Лукіянчук А. М. Мотивація професійної діяльності педагогічних працівників. Біла Церква : БІНПО, 2020. 46 с.

МОДУЛЬ 3. ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗВО. ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

ЗМ 3.1. Освітні інновації у вищій школі

1. Передумови виникнення педагогічної інноватики.
2. Сутність педагогічної інноватики. Характеристика основних категорій та понять педагогічної інноватики.
3. Класифікація педагогічних інновацій.
4. Загальна характеристика інноваційних процесів в системі вищої освіти.
5. Структура інноваційного освітнього процесу. Етапи педагогічних інновацій.

ЗМ 3.2. Створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища в ЗВО

1. Принципи та умови формування інклюзивного та безпечного середовища в ЗВО.
2. Універсальний дизайн та розумне пристосування в освіті.
3. Рекомендації щодо створення в ЗВО інклюзивного та безпечного середовища.

ЗМ 3.3. Психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти з особливими освітніми потребами

1. Психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти, які мають труднощі у навчанні.
2. Особливості та педагогічна підтримка здобувачів освіти із затримкою психічного розвитку.
3. Психолого-фізіологічні особливості та педагогічна підтримка здобувачів освіти, які мають порушення сенсорних аналізаторів.
4. Психолого-фізіологічні особливості та педагогічна підтримка здобувачів освіти, які мають порушення опорно-рухового апарату.

ЗМ 3.4. Розвиток креативного мислення і творчого потенціалу викладача ЗВО в умовах освітніх викликів

1. Поняття про творчість.
2. Особистість і творчість.
3. Характеристика творчого потенціалу.
4. Індивідуальний творчий потенціал.
5. Інтуїція – рушійна сила творчості.
6. Інсайт як центральна ланка вирішення проблем.

ЛІТЕРАТУРА ДО МОДУЛЯ 3.

Основні ресурси

1. Інноваційні освітні технології : навчально-методичний посібник / упорядник Л. М. Прокопів. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
3. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. редакцією Г.Л. Єфремової. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2020. 444 с.
4. Кулішов В.С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с.
5. Кучерак І.В. Інклюзивне навчання в закладах професійної освіти : навчально-методичний посібник. Біла Церква : БІНПО, 2022. 123 с.
5. Лаппо В.В. Педагогічна інноватика: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : НАІР, 2020. 360 с.
6. Основи педагогіки та інноваційні технології у вищій школі : Навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня доктора філософії (PhD) за третім (освітньо-науковим) рівнем у галузі знань 22 «Охорона здоров'я / уклад. Л. І. Васецька. 2-е вид., доповн. і перероб. Запоріжжя : ЗДМФУ, 2023. 145 с.
7. Педагогічна інноватика : навчально-методичний посібник / М.В. Братко, М.В. Козир. К.: Київ . унт ім . Б . Грінченка, 2021. 272 с.
8. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: навчально-методичний посібник / За заг. редакцією проф. В.Стинської, доц. Л.Прокопів / Автор. кол.: Т. Завгородня, З. Нагачевська, Б. Савчук, В. Стинська, І. Стражнікова, І. Єгорова, В. Ковальчук, Л. Прокопів, Н. Салига. Івано-Франківськ, 2021. 430 с.
11. Кулішов В.С. Теоретичні і методичні аспекти проведення інтегрованих занять у закладі професійної освіти на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 68 с.
13. Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с.

Додаткові ресурси

1. Єрмоленко А., Кулішов В., Шевчук С. Розвиток інноваційної компетентності сучасного педагога професійної школи. *Імідж сучасного педагога*. 2020. № 5 (194). С. 52–57.
2. Кулішов В.С. Аналіз вітчизняного ринку праці щодо затребуваності фахівців за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. *Імідж сучасного педагога*. 2022. № 4 (205). С. 27–31.
3. Сидоренко, В. В., Кулішов, В. С., & Торба, Н. Г. (2023). Інноваційні підходи до організації видів практик здобувачів вищої освіти в період воєнного стану. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 5(1), 1-15.

МОДУЛЬ 4. ПЕДАГОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

ЗМ 4.1. Прийняття креативних управлінських рішень в освітньому процесі вищої школи

1. Особливості прийняття креативних управлінських рішень в освітньому процесі вищої школи.
2. Особливості прийняття креативних управлінських рішень щодо здобувачів освіти.
3. Особливості прийняття креативних управлінських рішень щодо науково-педагогічних працівників.

ЗМ 4.2. Лідерство у вищій освіті

1. Особливості лідерства у ЗВО.
2. Типи освітніх лідерів.
3. Формування лідерських якостей науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти.

ЗМ 4.3. Менеджмент вищої школи

1. Державна політика у галузі освіти.
2. Сутність, моделі та функції державного управління освітньою діяльністю.
3. Органи управління освітою в Україні.
4. Інформаційне забезпечення управління у сфері освіти.
5. Система забезпечення якості освіти та освітньої діяльності.

ЛІТЕРАТУРА ДО МОДУЛЯ 4.

Основні ресурси

1. Кокун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. Київ: ДП "Інформ.-аналіт. агенство", 2015. 200 с.
2. Психологія професійної діяльності та психологічна діагностика організацій: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності 053 «Психологія», ступінь «Магістр», / укладач О.С. Юрков. Мукачево: МДУ, 2017. 116 с.
3. Психологія професійної діяльності: підручник / за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 256 с.
4. Психологія управління в організації : навчальний посібник / уклад.: М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. Вінниця, 2016. 150 с.
5. Психологія управління: практичний посібник / уклад.: О. Г. Угрин. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 164 с.

7. Психологія управління в освіті: Курс лекцій та завдання навчального практикуму для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти / уклад.: О.І. Бондарчук, Л.М. Карамушка, Н.Л. Коломінський, Т.В. Зайчикова, О.А. Філь. Київ, 2016. 121 с.

9. Психологія управління: навчальний посібник / укл. В.В. Ягоднікова. Одеса: видавець Букаєв В.В., 2022. 141 с.

Додаткові ресурси

1. Коберник О.М., Гагарін М.І. Менеджмент в освіті : навч. посіб. 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві». 2017. 242 с.

2. Мармаза О.І. Менеджмент освітньої організації. Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.

3. Мартинець Л.А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : навч. посіб. Вінниця, 2018. 196 с.

4. Брич В.Я., Корман М.М. Креативний менеджмент: підруч. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 220 с.

5. Окорський В. П., Валюх А. М. Креативний менеджмент: підручник. Рівне : НУВГП, 2017. 344 с.

6. Креативний менеджмент: навчальний посібник (практикум) / Ю. С. Гринчук, Н. В. Коваль. Біла Церква: Білоцерківдрук, 2021. 150 с.

МОДУЛЬ 5. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

ЗМ 5.1. Штучний інтелект у вищій освіті як інструмент персоналізації навчання та забезпечення академічної доброчесності

1. Сутність персоналізації навчання у вищій освіті за допомогою штучного інтелекту.

2. Основні ризики використання штучного інтелекту у закладах вищої освіти та шляхи збереження академічної доброчесності.

3. Можливості застосування сучасних інструментів штучного інтелекту у викладанні конкретної навчальної дисципліни.

4. Стратегія інтеграції штучного інтелекту в освітній процес закладу вищої освіти з урахуванням інноваційності та етичних стандартів.

ЗМ 5.2. Технології візуалізації та імерсивні технології у закладах вищої освіти

1. Технології візуалізації у ЗВО.

2. Імерсивні технології у ЗВО.

3. Можливості застосування технологій візуалізації та імерсивних технологій у викладанні конкретної навчальної дисципліни.

4. Стратегія інтеграції технологій візуалізації та імерсивних технологій в освітній процес закладу вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА ДО МОДУЛЯ 5.

Основні ресурси

1. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>
2. Геревенко А.М. VIDEO INSTRUCTION SHAPR 3D AR. URL: https://www.youtube.com/watch?v=M_vm3hXM_a8
3. Геревенко А.М. VIDEO INSTRUCTION VIRTUAL WELDING AR. URL: https://www.youtube.com/watch?v=d8fEgxph_jE
4. Електронні соціальні мережі як інструменти сучасного навчального середовища: глосарій (видання 2-ге доповнене та перероблене) / Ю.М. Богачков, О.Ю. Буров, Н.П. Дементієвська та ін. ІТЗН НАПН України, 2017. 43 с.
5. Щедріна М., та ін. Рекомендації закладам вищої освіти щодо впровадження штучного інтелекту в освітній процес. Педагогіка і психологія. Вінниця: Вінницький університет, 2024. 123 с.

Додаткові ресурси

1. Андрощук А. Г., Малюга О. С. Використання штучного інтелекту у вищій освіті: стан і тенденції. *International Science Journal of Education and Linguistics*. 2024. Vol. 3, No. 2. С. 27–35.
2. Самойленко О. А., Ступак О. П., Юзик М. А. Можливості та виклики штучного інтелекту для закладів вищої освіти України. *Інноваційна педагогіка*. 2023. № 60. С. 140–143.
1. Глосарій термінів – для тлумачення ландшафту 4.0. Індустрія 4.0 в Україні. URL: <https://industry4-0-ukraine.com.ua/>
2. Education Microsoft. Змішане навчання. URL: <https://education.microsoft.com/Story/Lesson?token=D11mZ>
3. Методика впровадження VR&AR технологій в освітній процес для ЗП(ПТ)О у змішаній формі навчання. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735433>

V. ПРОФІЛІ БАЗОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПЕДАГОГА, ЯКІ

РОЗВИВАЮТЬСЯ/НАБУВАЮТЬСЯ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Ключові компетентності		
5.1.	Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення дослідження, використання теорій і методів педагогіки і психології на практиці. У контексті педагогічної підтримки охоплює широкий спектр навичок, знань та вмінь, необхідних для успішного її надання учасникам освітнього процесу.
5.2.	Загальні компетентності <i>Освітнологічна</i>	Здатність інтегрувати знання із сучасної філософії, соціології освіти, освітньої політики й економіки, освіти, педагогіки, вікової та педагогічної психології, психології особистості, андрагогіки, фізіології та медицини в цілісну стратегію професійної діяльності на засадах людиноцентризму, демонструвати відповідні цінності професійної діяльності.
5.3.	Фахові компетентності	психологічна компетентність – володіння знаннями вікової та педагогічної психології, психології розвитку особистості; знаннями фізіологічних особливостей здобувачів освіти певних вікових категорій; особливостей онтогенезу, психолого-фізіологічних особливостей різних категорій учасників освітнього процесу; андрагогічна компетентність – уміння визначати освітні потреби і запити, урахувати особливості мотивації, процесу навчання, застосовувати технології модерації, фасилітації, супервізії, визначати результати навчання, спонукати до рефлексії. Ця компетентність також включає в себе розуміння психологічних аспектів навчання дорослих; знання про сучасні тенденції в освіті; уміння працювати з дорослими; конфліктологічна компетентність – здатність розуміти, аналізувати та вирішувати конфлікти в освітньому середовищі, знання та навички управління конфліктами, вміння спілкуватися та

слухати, розвиток емпатії та вміння шукати компроміси; здатність працювати з різними типами конфліктів та використовувати відповідні стратегії врегулювання;

ціннісно-світоглядна компетентність – здатність розуміти власні цінності, приймати світоглядні погляди, інтегрувати їх у власне життя та спілкування з іншими; усвідомлення основних життєвих цінностей, розуміння різниці в цінностях інших людей, вміння взаємодіяти з ними на основі взаємоповаги та толерантності;

комунікативно-ситуативна компетентність – здатність ефективно взаємодіяти з іншими людьми в різних ситуаціях і контекстах; уміння використовувати мовні засоби відповідно до ситуації, розуміти невербальні сигнали співрозмовників, бути чутливим до культурних та соціальних відмінностей;

уміння застосовувати стратегії та індивідуальний підхід для формування професійних компетентностей здобувачів освіти в надзвичайних ситуаціях та у період воєнного стану – здатність до застосування технологій та індивідуальний підхід для педагогічної підтримки різних категорій учасників освітнього процесу, у тому числі в надзвичайних ситуаціях та у період воєнного стану; здатність до вибору оптимальних прийомів, методів та форм організації освітнього процесу; уміння реалізовувати принципи командного підходу для забезпечення ефективної діяльності викладачів закладів вищої освіти.

VI. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІВ

Програмні результати навчання		
6.1.	Знання і розуміння	- принципів, завдання та напрямів психологічної підтримки учасників освітнього процесу ЗВО в умовах воєнного стану; - особливостей психологічної підтримки учасників освітнього процесу ЗВО різних категорій; - принципів, методики, особливостей, умов формування професійно-важливих якостей викладачів ЗВО; - особливостей професійної діяльності викладачів ЗВО; - поняття та ознак професійного та емоційного вигорання викладачів ЗВО; - методики викладання у ЗВО; - методів науково-педагогічного дослідження; - особливостей системного підходу у ЗВО; - комунікативних технологій викладача ЗВО; - педагогічних інновацій у вищій школі; - правил організації безпечного та інклюзивного середовища у ЗВО; - особливостей розвитку креативного потенціалу викладача ЗВО; - основних принципів та закономірностей педагогічного менеджменту у ЗВО; - особливостей застосування у освітньому процесі ЗВО штучного інтелекту та цифрових технологій.
6.2.	Розвинені вміння	- надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу ЗВО в умовах воєнного стану; - розвитку професійно-важливих якостей викладачів ЗВО; - діагностики та профілактики професійного та емоційного вигорання викладачів ЗВО; - застосовувати інноваційні педагогічні технології при плануванні, організації та проведенні освітнього процесу у ЗВО; - застосовувати основні методи науково-педагогічного дослідження;

		- застосовувати основні принципи системного підходу у ЗВО; - застосовувати комунікативні технології при роботі з учасниками освітнього процесу ЗВО; - дотримуватися правил організації безпечного та інклюзивного середовища у ЗВО; - розвивати креативний потенціал викладача ЗВО; - застосовувати основні принципи педагогічного менеджменту у ЗВО; - застосовувати у освітньому процесі ЗВО штучний інтелект та цифрові технології.
6.3.	Диспозиції (цінності, ставлення)	- морально-етичні (гідність, чесність, справедливість, турбота, емпатія, повага до життя, повага до себе та інших людей); - соціально-політичні (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, повага до закону, солідарність, відповідальність); - людиноцентризм, цінність особистості; - готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток; - просування демократичних цінностей у освітній процес; - рефлексія власної професійної діяльності.
Ключові слова Учасники освітнього процесу, освітнє середовище, викладачі закладів вищої освіти, здобувачі вищої освіти, психологічна підтримка, професійне вигорання, емоційне вигорання, інноваційні педагогічні технології, інклюзивне освітнє середовище		

VII. АКАДЕМІЧНІ, ПРОФЕСІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОПАНУВАННЯ ПРОГРАМИ

Академічні можливості для підвищення кваліфікації надають замовникам освітніх послуг можливість індивідуальної освітньої траєкторії з урахуванням власних професійних можливостей та здібностей, що дозволяє здобути визначені результати навчання. Програма підвищення кваліфікації орієнтується на соціокультурні та освітні виклики, що забезпечує практичну спрямованість змісту програми. Аналіз професійно-кваліфікаційних характеристик та посадових інструкцій науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти забезпечує досягнення цієї мети.

Програма підвищення кваліфікації має **практичну спрямованість**, орієнтовану на соціокультурні та освітні виклики. Це дозволяє педагогам в закладах вищої освіти ефективно виконувати свої посадові обов'язки.

Кінцевий результат програми – це мотивовані та активні педагоги, які прагнуть до постійного професійного розвитку, самореалізації та кар'єрного зростання. Програма сприяє розвитку цілісної особистості, здатної вибирати свій індивідуальний навчальний шлях та розвиватися через формальну, неформальну та інформальну освіту, професійну кар'єру та громадське життя. Програма сприяє формуванню ключових компетенцій, необхідних у сучасному світі, таких як комунікаційні, лідерські, творчі, критичного мислення та роботи в команді. У результаті слухачі курсів отримують нові знання, навички та досвід, що допоможе їм стати більш конкурентоспроможними на ринку праці та досягати більших успіхів у своїй діяльності. В цілому, кінцевий результат програми полягає в тому, що педагоги стають більш компетентними, мотивованими та готовими до самостійного розвитку та досягнення своїх цілей.

Опанування програми «Педагогіка вищої школи» може мати наступні академічні та професійні можливості та результати:

Академічні можливості:

- отримання свідоцтва про підвищення кваліфікації;
- розвиток навичок самостійного навчання та організації освітнього процесу відповідно до вимог сучасної освіти;
- збагачення свого професійного досвіду та підвищення свого статусу як фахівця.

Професійні можливості:

- підвищення рівня компетентності в сфері надання педагогічної підтримки учасників освітнього процесу та застосування інноваційних педагогічних технологій у ЗВО;
- розвиток умінь надання педагогічної підтримки в умовах воєнного стану

із використанням інноваційних педагогічних технологій планування, організації та проведення освітнього процесу у ЗВО;

- дотримання вимог щодо організації безпечного та інклюзивного освітнього середовища у ЗВО;
- прогнозувати та організовувати командну діяльність науково-педагогічних працівників ЗВО з метою надання ефективної та дієвої педагогічної підтримки учасникам освітнього процесу;
- розробляти ефективні стратегії власного професійно-психологічного розвитку.

VIII. ФОРМИ, ТЕХНОЛОГІЇ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Сучасні форми, технології та методи навчання дозволяють забезпечити ефективність освітнього процесу та максимально розвинути потенціал слухачів курсів.

Форми організації освітнього процесу за вибором професорсько-викладацького складу: лекція, семінарське заняття, тематична дискусія, самостійна робота; дистанційна лекція, відеолекція, вебінар, дистанційне консультування, відеоконференція, чат-заняття, форум, Інтернет-заняття тощо.

Технології навчання: інтерактивні, адаптивні, акмеологічні практикуми, аналіз ситуацій або case-метод, тренінги, ігротехнології професійного розвитку, зокрема імітаційні, ділові, організаційно-діяльнісні, рольові, ситуаційно-рольові, практичні і семінарські заняття, тематичні дискусії та ін.

Методи навчання: проблемний виклад навчального матеріалу, використання цифрових технологій, дослідницький метод тощо.

Методи оцінювання: участь в інформаційному, практичному й контрольному блоках програми.

Методичне забезпечення: інтерактивні комплекси навчально- і науково-методичного забезпечення курсів підвищення кваліфікації, електронна бібліотека, методичні рекомендації тощо.

Форми роботи викладача:

- організація і проведення аудиторних і позааудиторних занять;
- розгляд освітнього матеріалу змістових модулів на лекціях, інтерактивних, актуалізованих лекціях та тренінгових, семінарських, тематичних заняттях, тематичних зустрічах, Інтернет-заняттях;
- консультування слухачів;
- організація і проведення заліку.

Форми роботи слухача:

- проведення поточного самодіагностування для виявлення рівня професійної компетентності, набутих компетенцій, самомотивації професійного розвитку;
- опрацювання навчального матеріалу на основі комплексу навчально-методичних матеріалів, додаткової електронної бібліотеки, завдань для самостійної та індивідуальної роботи;
- використання Інтернету з навчальною метою (пошук і аналіз інформації, робота в чаті, форумі, робота з електронною поштою через веб-інтерфейс, отримання пошти, створення і відправка листів, робота з відкритою мережею);
- участь слухача курсів в Інтернет-заняттях, Інтернет-консультаціях.

ІХ. ПРОБЛЕМНО-ПОШУКОВІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СЛУХАЧА

Питання для самоконтролю до ЗМ 1.1

1. Назвіть основні принципи психологічної підтримки учасників освітнього процесу ЗВО в умовах воєнного стану.
2. У чому полягають основні завдання психологічної підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану?
3. Визначте роль викладачів ЗВО щодо підтримки учасників освітнього процесу.
4. Сформулюйте вашу особисту діяльність щодо психологічної підтримки учасників освітнього процесу.

Питання для самоконтролю до ЗМ 1.2

1. Які ресурси стійкості можна застосовувати в умовах постійного стресу?
2. В чому полягає травмо-інформований підхід в освітньому процесі ЗВО?
3. Сформулюйте завдання щодо соціально-психологічної підтримки певних категорій учасників освітнього процесу ЗВО, зокрема, внутрішньо переміщених осіб, осіб з особливими освітніми потребами тощо.

Питання для самоконтролю до ЗМ 1.3.

1. Які ознаки тривожного розладу учасників освітнього процесу ЗВО?
2. Які типи тривожних розладів можуть мати місце у учасників освітнього процесу ЗВО.
3. Які методи психологічної корекції тривожних розладів можна застосовувати до учасників освітнього процесу ЗВО?

Питання для самоконтролю до ЗМ 1.4.

1. Сформулюйте основні психологічні особливості професійної діяльності викладача ЗВО.
2. Які основні професійно-важливі якості викладача ЗВО?
3. Які основні шляхи розвитку професійно-важливих якостей викладача ЗВО?

Питання для самоконтролю до ЗМ 1.5

1. Дайте визначення поняття «професійне вигорання».
2. Дайте визначення поняття «емоційне вигорання»
3. Які основні причини професійного та емоційного вигорання науково-педагогічних працівників ЗВО?
4. Які основні ознаки професійного та емоційного вигорання науково-педагогічних працівників ЗВО?
6. Які шляхи профілактики професійного та емоційного вигорання науково-педагогічних працівників ЗВО?

Питання для самоконтролю до ЗМ 2.1

1. Охарактеризуйте особливості змісту, планування та організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.
2. Назвіть основні форми організації освітнього процесу у вищій школі.
3. Проаналізуйте сучасні методи, методики та технології навчання у закладах вищої освіти.
4. Опишіть методику організації науково-дослідної роботи та особливості організації практичної підготовки здобувачів вищої освіти.
5. Назвіть особливості діагностики знань, умінь та навичок здобувача вищої освіти.

Питання для самоконтролю до ЗМ 2.2

1. Назвіть основні принципи методології науково-педагогічних досліджень.
2. Охарактеризуйте основні теоретичні методи науково-педагогічних досліджень.
3. Охарактеризуйте основні емпіричні методи науково-педагогічних досліджень.

Питання для самоконтролю до ЗМ 2.3

1. В чому полягає системний підхід у науково-педагогічному пізнанні?
2. Назвіть основні етапи історії розвитку системного підходу.
3. Охарактеризуйте основні аспекти системності у педагогіці вищої школи.
4. В чому полягає сутність системного аналізу в ЗВО?

Питання для самоконтролю до ЗМ 2.4

1. В чому полягає мовна особистість викладача ЗВО - носія комунікативної культури.?
2. В чому полягає комунікативна особистість викладача ЗВО?
3. Охарактеризуйте комунікацію як процес взаємодії суб'єктів педагогічної діяльності.

Питання для самоконтролю до ЗМ 2.5

1. В чому полягає індивідуальний стиль комунікативної культури спілкування викладача ЗВО?
2. В чому полягає комунікативна культура педагогічного дискурсу викладача ЗВО?
3. Охарактеризуйте комунікативну культуру як складник педагогічної діяльності викладача ЗВО?

Питання для самоконтролю до ЗМ 2.6

1. В чому полягає сутність педагогічного спілкування викладача ЗВО?
2. Назвіть ключові аспекти педагогічного спілкування викладача ЗВО?
3. Які основні функції педагогічної комунікації викладача ЗВО?
4. Яка структура комунікації викладача ЗВО?
5. Які моделі комунікації може використовувати викладач ЗВО?
6. Які засоби комунікації може використовувати викладач ЗВО?
7. Назвіть основні комунікативні закони.

Питання для самоконтролю до ЗМ 3.1

1. Які передумови виникнення педагогічної інноватики?
2. В чому полягає сутність педагогічної інноватики?
3. Назвіть та охарактеризуйте основні категорії та поняття педагогічної інноватики?
4. Назвіть типи педагогічних інновацій.
5. В чому полягають особливості інноваційних процесів в системі вищої освіти України?
6. Назвіть структурні компоненти інноваційного освітнього процесу ЗВО.
7. Охарактеризуйте етапи педагогічних інновацій у ЗВО.

Питання для самоконтролю до ЗМ 3.2

1. Назвіть та охарактеризуйте принципи та умови формування інклюзивного та безпечного середовища в ЗВО.
2. В чому полягає універсальний дизайн та розумне пристосування в освіті?
3. Які основні вимоги щодо створення в ЗВО інклюзивного та безпечного середовища?

Питання для самоконтролю до ЗМ 3.3

1. В чому полягають психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти, які мають труднощі у навчанні?
2. В чому полягає педагогічна підтримка здобувачів освіти із затримкою психічного розвитку?
3. В чому полягає педагогічна підтримка здобувачів освіти, які мають порушення сенсорних аналізаторів?
4. В чому полягає педагогічна підтримка здобувачів освіти, які мають порушення опорно-рухового апарату?

Питання для самоконтролю до ЗМ 3.4

1. Охарактеризуйте поняття «творчість».
2. Охарактеризуйте особливості творчого потенціалу педагога ЗВО.
5. Які методи розвитку творчого потенціалу може використовувати педагог ЗВО?
6. Охарактеризуйте роль інтуїції у розвитку творчості педагога ЗВО.
7. Охарактеризуйте роль інсайту у розвитку творчості педагога ЗВО.

Питання для самоконтролю до ЗМ 4.1

1. Які чинники впливають на прийняття креативних управлінських рішень в освітньому процесі вищої школи?
2. Охарактеризуйте особливості прийняття креативних управлінських рішень щодо здобувачів вищої освіти?
3. Охарактеризуйте особливості прийняття креативних управлінських рішень щодо викладачів ЗВО.

Питання для самоконтролю до ЗМ 4.2

1. Які особливості лідерства у вищій освіті?
2. Охарактеризуйте типи освітніх лідерів у ЗВО?.
3. Назвіть основні шляхи формування лідерських якостей викладачів та здобувачів вищої освіти.

Питання для самоконтролю до ЗМ 4.3

1. Охарактеризуйте основні засади державна політика у галузі вищої освіти.
2. В чому полягають сутність, моделі та функції державного управління освітньою діяльністю?
3. Назвіть органи управління вищою освітою в Україні.
4. В чому полягає інформаційне забезпечення управління у сфері вищої освіти?
5. В чому полягає система забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності в Україні?

Питання для самоконтролю до ЗМ 5.1

1. Охарактеризуйте сутність персоналізації навчання у вищій освіті за допомогою штучного інтелекту.
2. Назвіть основні ризики використання штучного інтелекту у закладах вищої освіти та шляхи збереження академічної доброчесності.
3. Охарактеризуйте можливості застосування сучасних інструментів штучного інтелекту у викладанні конкретної навчальної дисципліни.
4. В чому полягає стратегія інтеграції штучного інтелекту в освітній процес закладу вищої освіти з урахуванням інноваційності та етичних стандартів?

Питання для самоконтролю до ЗМ 5.2

1. Назвіть та охарактеризуйте основні технології візуалізації у ЗВО.
2. Назвіть та охарактеризуйте основні іммерсивні технології у ЗВО.
3. В чому полягає стратегія інтеграції технологій візуалізації та іммерсивних технологій в освітній процес закладу вищої освіти?

Х. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ (ТЕЗАУРУС)

Болонський процес — процес зближення та гармонізації систем вищої освіти країн Європи, що розпочався з Болонської декларації 1999 року з метою створення єдиного європейського простору вищої освіти (ЄПВО).

Здобувач освіти з особливими освітніми потребами — особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі для забезпечення її права на освіту, незалежно від того, має вона інвалідність чи ні. Такі особи можуть мати різні порушення розвитку, хвороби або патологічні стани, що вимагають адаптації навчального процесу, створення індивідуальної програми розвитку та спеціальних умов для їх навчання

Емоційне вигорання — синдром, що розвивається на основі неперервного впливу на них стресових ситуацій і призводить до інтелектуальної, душевної і фізичної перевтоми та виснаження

Інклюзивне освітнє середовище — система умов, засобів та ресурсів, яка забезпечує спільне навчання, виховання та розвиток усіх здобувачів освіти, незалежно від їхніх освітніх потреб, здібностей чи особливостей.

Колектив — соціальна група вищого рівня розвитку з певною організаційною структурою, що поєднана цілями спільної суспільно-корисної діяльності і має складну динаміку формальних та неформальних стосунків. Діяльність членів колективу визначається особистісно значимими і соціально визнаними цінностями.

Конфлікт — активна протидія протилежно спрямованих цілей, інтересів, позицій, думок чи поглядів опонентів або суб'єктів взаємодії; сприйняття несумісності дій або цілей.

Креативне мислення — здатність генерувати нові, оригінальні ідеї, знаходити нестандартні рішення проблем та бачити нові можливості там, де інші бачать обмеження. Це цінна навичка, яка дозволяє швидко адаптуватися до змін, досягати успіху в професії та збагачувати повсякденне життя, і її можна розвивати через вправи, хобі та відкритість до нового

Ментальне здоров'я — це стан щастя та добробуту, в якому людина реалізує свої творчі здібності, може протистояти життєвим стресам, продуктивно працювати та робити внесок у суспільне життя.

Методи науково-педагогічного дослідження поділяються на теоретичні, емпіричні та методи математичного аналізу, які включають спостереження, експеримент, тестування, анкетування, бесіду, моделювання, аналіз та синтез. Теоретичні методи, такі як аналіз і синтез, використовуються для глибокого вивчення педагогічних явищ, тоді як емпіричні методи (спостереження, експеримент) призначені для збору фактичних даних у природних або спеціально створених умовах.

Національна рамка кваліфікацій — системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів освіти. Кожен рівень — це завершений етап освіти, що характеризується рівнем складності освітньої програми, сукупністю компетентностей особистості, які визначені, як правило, стандартом освіти та відповідають певному її рівню. Вона призначена для

використання органами виконавчої влади, установами та організаціями, що реалізують державну політику у сфері освіти, зайнятості та соціально-трудових відносин; навчальними закладами, роботодавцями, іншими юридичними і фізичними особами з метою розроблення, ідентифікації, співвіднесення, визнання, планування і розвитку кваліфікацій.

Педагогічний менеджмент – система управління в галузі освіти, яка вивчає принципи та методи організації роботи освітніх закладів, цілеспрямованого впливу на учасників освітнього процесу та координації діяльності для досягнення поставлених освітніх цілей. Він поєднує теорію управління з педагогічною практикою, спираючись на сучасні досягнення науки, законодавство та досвід роботи освітніх установ

Педагогіка вищої школи – наукова дисципліна та галузь педагогіки, яка вивчає закономірності, принципи, методи та форми навчання, виховання і професійної підготовки здобувачів освіти у ЗВО для формування висококваліфікованих фахівців та свідомих громадян.

Педагогічна комунікація – організація освітньої діяльності через обмін інформацією, спрямований на навчання, виховання та розвиток особистості здобувача освіти. Вона передбачає суб'єкт-суб'єктну взаємодію, де педагог і учень спільно засвоюють досвід і цінності, формуючи власні психічні якості.

Педагогічна інновація – процес упровадження нових ідей, методів або технологій у педагогічну практику, який має на меті підвищити ефективність навчання та виховання, розв'язати актуальні проблеми освіти та сприяти розвитку особистості й суспільства. Це результат творчого пошуку, спрямований на оновлення системи освіти відповідно до потреб сучасності

Професійно-важливі якості викладача - професійні знання (предметні, психолого-педагогічні), особистісні якості (ерудованість, емоційність, любов до дітей, педагогічний такт, креативність) та професійні вміння (планування, комунікація, організація, педагогічна майстерність).

Професійне вигорання – синдром фізичного та емоційного виснаження, який включає як розвиток негативної самооцінки й негативного ставлення до роботи, так і втрату розуміння та співчуття по відношенню до учнів та колег.

Психічне здоров'я - це стан емоційного, психологічного та соціального благополуччя, який дозволяє індивідуумові реалізовувати свій потенціал, ефективно впоратися із стресовими ситуаціями життя, працювати продуктивно та приносити внесок у свою спільноту

Психологічна підтримка - надання допомоги та підтримки особам у складних психологічних ситуаціях для забезпечення їхнього ментального благополуччя.

Підтримка в освітньому процесі – підтримка, що надається здобувачам освіти постійно або тимчасово та передбачає створення для них сприятливих для навчання умов у закладі освіти, а також здійснення додаткових заходів, спрямованих на подолання їхніх освітніх труднощів, зокрема тих, що виникли

внаслідок психологічної травми (*постанова КМУ № 493 від 29.04.2022*).

Психолого-педагогічний супровід – комплексна система заходів з організації освітнього процесу та розвитку дитини, передбачених індивідуальною програмою розвитку (*Закон України «Про освіту»*).

Системний підхід у вищій освіті - розгляд вищої школи як цілісної системи, що складається з взаємопов'язаних елементів (викладачів, студентів, навчальних програм, інфраструктури), які взаємодіють між собою та з зовнішнім середовищем для досягнення спільних цілей, таких як підготовка кваліфікованих фахівців. Він дозволяє аналізувати структуру, функціонування та розвиток освітнього процесу, встановлюючи зв'язки між його компонентами для оптимізації та ефективного управління

Соціально-психологічний клімат - якісний бік міжособистісних стосунків, що виявляється у сукупності психологічних умов, які сприяють або перешкоджають продуктивній діяльності колективу та всебічному розвитку особистості в групі

Соціально-психологічний тренінг – групова форма психологічної профілактики та корекції із застосуванням інтерактивних методів (рольова гра, мозковий штурм, робота в групах, дискусія тощо)

Штучний інтелект — здатність обчислювальних систем виконувати завдання, які зазвичай співмірні з можливостями людського інтелекту (навчання, міркування, розв'язання питань, сприйняття та ухвалення рішень).